

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Snz/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1017201876
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Berthotyová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2021:1017201876.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1) SODEXO PASS SR, s. r. o., so sídlom: Hurbanovo námestie 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 741 350, zastúpený: PRK Partners s. r. o., so sídlom: Hurbanovo námestie 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 978 643, 2) DOXX - Stravné lístky, spol. s r. o., so sídlom: Kálov 356, 010 01 Žilina, IČO: 36 391 000, zastúpený: Nedelka Kubáč Oršulová advokáti s.r.o., so sídlom: Mickiewiczova 9, 811 07 Bratislava, IČO: 47 255 731, 3) Edenred Slovakia, s. r. o., so sídlom: Karadžičova 8, 820 15 Bratislava, IČO: 31 328 695, zastúpený: Advokátska kancelária Paul Q, s. r. o., so sídlom: Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 35 906 464 a Advokátska kancelária Tomáš Kamenec, s. r. o., so sídlom: Špitálska 43, 811 08 Bratislava, IČO: 36 855 995, 4) Up Slovensko, s. r. o., so sídlom: Tomášikova 23/D, 821 01 Bratislava, IČO: 31 396 674, zastúpená: ČECHOVÁ & PARTNERS s. r. o., so sídlom Staromestská 3, 811 03 Bratislava, IČO: 47 249 129, proti žalovanému: Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, so sídlom: Drieňová 24, 826 03 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 31/2017/ODK-2017/KH/R/2/025 zo dňa 11. septembra 2017, v konaní o námietke zaujatosti proti sudkyniam Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. X. a Mgr. T. vznesenej žalobcom v 2. rade v konaní o preskúmanie zákonnosti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k.: 2S/273/2017-844 zo dňa 21. novembra 2018, ECLI:SK:KSBA:2018:1017201876.7, takto

rozhodol:

I. Konanie o námietke zaujatosti voči sudkyni Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. X. sa zastavuje.

II. Sudkyňa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky Mgr. T. je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Sžhk/1-4/2020.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k.: 2S/273/2017-844, zo dňa 21. novembra 2018, ECLI:SK:KSBA:2018:1017201876.7, zamietol žaloby žalobcov, ktorými sa domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 31/2017/ODK-2017/KH/R/2/025. zo dňa 11. septembra 2017. Voči tomuto rozsudku Krajského súdu v Bratislave podali žalobcovia kasačné sťažnosti.

2. Na základe tejto skutočnosti bola vec predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, z ktorého v súlade s § 101e zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení predmetná vec prešla k 1. augustu 2021 na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“). Na Najvyššom správnom súde bola vec pridelená senátu 3S, pričom v súčasnosti je vedená pod sp. zn. 4Sžhk/1-4/2020.

3. Podaním zo dňa 29. septembra 2021, doručeným v ten istý deň, vzniesol žalobca v 2. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu námietku zaujatosti voči dvom sudkyniam Najvyššieho správneho súdu, JUDr. X. a Mgr. T.j podľa § 90 ods. 1 zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v

účinnom znení (ďalej len „SSP“). Svoju námietku zaujatosti vo vzťahu k sudkyňi JUDr. X., PhD. odôvodnil tým, že sa zúčastňovala na rozhodovaní žalovaného v postavení jeho zamestnankyne. Vo vzťahu ku sudkyňi Mgr. T. uviedol, že môže existovať dôvodná pochybnosť o jej nezaujatosti pri rozhodovaní so zreteľom na pomer k právnomu zástupcovi účastníka v 3. rade, a to Mgr. Tomášovi Kamencovi. Poukázal na ich dlhodobú spoluprácu v občianskom združení VIA IURIS.

4. Dňa 30. septembra 2021 sa k predmetnej námietke vyjadrila sudkyňa JUDr. X., PhD. Vo svojom vyjadrení poukázala na to, že z rovnakých dôvodov podala námietku zaujatosti predsedovi Najvyššieho správneho súdu, ktorý ju uznesením sp. zn. 4Sžhk/1-4/2020 zo dňa 29. septembra 2021 vylúčil z prejednávania a rozhodovania danej veci.

5. Dňa 30. septembra 2021 sa k námietke zaujatosti vyjadrila sudkyňa Mgr. T. ktorá uviedla, že sa splne stotožňuje s dôvodmi pre vylúčenie popísanými v námietke zaujatosti. Potvrdila, že s Mgr. Tomášom Kamencom mala dlhoročný pracovný vzťah a má s ním aj dlhoročný priateľský vzťah. Uviedla, že považuje za dôvodné, aby bola z prejednávanej veci vylúčená.

6. Predsedníčka senátu 3S Najvyššieho správneho súdu predložila spis s námietkou zaujatosti podľa § 92 ods. 1 SSP podateľni Najvyššieho správneho súdu, ktorá dňa 1. októbra 2021 vec zapísala do registra Snz pridelila v súlade s čl. VII ods. 3 Rozvrhu práce senátu 2S.

7. Senát 2S Najvyššieho správneho súdu ako príslušný na rozhodnutie podľa § 92 ods. 3 SSP preskúmal námietku zaujatosti. Zistil, že obsahuje náležitosti podľa § 90 ods. 2 SSP. Žalobca v 2. rade uviedol, že emailom zo dňa 24. septembra 2021 mu bolo oznámené zloženie senátu, a preto konajúci senát nemal pochybnosť, že námietka zaujatosti bola podaná v lehote podľa § 91 ods. 1 SSP.

8. Po posúdení námietky zaujatosti a vyjadrenia týkajúcich sa sudkyne JUDr. X. PhD. konajúci senát konštatoval, že predmetná sudkyňa bola právoplatne vylúčená z predmetného konania ku dňu 29. septembra 2021 rozhodnutím predsedu súdu. Z uvedeného dôvodu odpadol dôvod na pokračovanie v konaní o podanej námietke voči tejto sudkyňi, a preto v súlade s § 99 písm. g) SSP rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku I tohto uznesenia.

9. Pri posudzovaní námietky zaujatosti sudkyne Mgr. T. konajúci senát najprv poukazuje na judikatúrou zohľadňované východiská uvedené napríklad v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Ndz/1/2021 z 13. apríla 2021 (ods. 37 - 44 premietnuté do ods. 10 - 17 tohto uznesenia).

10. Právo každého na nezávislý a nestranný súd, zakotvené v čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je integračnou súčasťou práva na spravodlivý proces. V náleze, sp. zn. II. ÚS 71/97, vydaného dňa 15. októbra 1998, Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť.“

11. Ak je právo na nestranný súd vážne ohrozené z dôvodu nedostatočných záruk nezaujatého konania zo strany sudcu, na predchádzanie a zabránenie možného nespravodlivého rozhodnutia slúži inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci. Je potrebné si uvedomiť, že ide o prostriedok ultima ratio, nakoľko tento inštitút v podstate zasahuje do ústavne garantovaného práva na zákonného sudcu, a preto je v každej konkrétnej veci potrebné k otázke možného vylúčenia (zákonného) sudcu z prejednávania veci pre zaujatosť pristupovať so všetkou opatrnosťou a dôkladnosťou a starostlivo zvážiť, či skutočne existujú dôvody, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia vec prejednať a rozhodnúť nestranne a nezávisle.

12. Ústavný imperatív, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 právneho predpisu č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v účinnom znení), je predovšetkým ochranou proti ľubovoľnému či účelovému obsadzovaniu konajúceho súdu. Možno konštatovať, že rovnako neústavné a nezákonné ako prejednanie a rozhodnutie veci sudcom, o ktorého nezaujatosti je pochybnosť, by bolo aj rozhodnutie o vylúčení sudcu v prípade, kde pre také opatrenie nie sú splnené zákonné podmienky.

13. Účelom inštitútu vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska ustanovenia § 87 SSP je právne významný vzťah sudcu, a to buď vzťah k veci, k účastníkom konania alebo k zástupcom účastníkov konania.

14. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

15. Európsky súd pre ľudské práva pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (napríklad Piersack proti Belgicku, sťažnosť č. 8692/79). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva dôkaz o skutočnej zaujatosti (napríklad Hauschildt proti Dánsku, sťažnosť č. 10486/83). Naopak pri objektívnom hľadisku nestrannosti rozhodujúce nie je (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa teda neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska (sudcu), ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje teória zdania nezaujatosti (spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku, sťažnosť č. 2689/65). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania.

16. Subjektívne hľadisko účastníkov konania (prípadne sudcov samotných) je podnetom pre rozhodovanie o prípadnej zaujatosti, avšak ku konečnému rozhodnutiu o tejto otázke musí dôjsť výlučne na základe hľadiska objektívneho. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, alebo účastníka konania, považujúceho sudcu za zaujatého, ale v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je povaha subjektívneho vzťahu sudcu k veci samej, k účastníkom či ich zástupcom, ktorá je natoľko objektivizovateľná, že možno dôvodne pochybovať o nezaujatosti sudcu. K vylúčeniu sudcu môže dôjsť až vtedy, ak je evidentné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom je takej povahy a intenzity, že aj napriek zákonom stanovenej povinnosti nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodnúť.

17. V prvom rade je však potrebné brať zreteľ na to, že sudca je profesionál, spôsobilý odosobniť sa pri výkone svojej funkcie a rozhodovať nestranne. Pokiaľ účastník konania nepreukáže opak, resp. nepredloží súdu také konkrétne indície, ktoré budú opaku vážne nasvedčovať, je potrebné vychádzať z uvedenej premisy (o nestrannom sudcovi) a neprelamovať princíp zákonného sudcu (teda neodnímať sudcovi vec pridelenú v súlade so zákonom, ani účastníkom konania neodnímať zákonného sudcu). Takýto postup bez vážnych dôvodov môže tiež následne vyvolať pochybnosti o nestrannom a nezávislom súde, a to napríklad na strane ostatných účastníkov konania (ktorí zaujatosť sudcu nenamietali).

18. Konajúci senát zistil z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, že Mgr. Tomáš Kameneč je jediným spoločníkom a konateľom právneho zástupcu žalobcu v 3. rade. Predmetný vzťah

sudkyne T.j a Mgr. Tomáša Kamenca teda možno posúdiť ako vzťah sudcu a zástupcu účastníka konania.

19. Z námietky zaujatosti ako i z vyjadrenia dotknutej sudkyne vyplýva, že tak žalobca v 2. rade ako aj sudkyňa Mgr. T. vnímajú vzťah danej sudkyne s Mgr. Tomášom Kamencom ako dlhoročný pracovný aj priateľský vzťah, ktorý by mohol vzbudzovať pochybnosti o jej neustrannosti a nezaujatosti.

20. Konajúci senát nevidel dôvod neveriť tvrdeniam právneho zástupcu žalobcu v 2. rade o dlhoročnom pracovnom aj priateľskom vzťahu s namietnutou sudkyňou, a rovnako nevidel dôvod, prečo by nemal veriť korešpondujúcemu vyjadreniu tejto sudkyne. Obe tieto tvrdenia sa zhodovali. Navyše samotná sudkyňa vo svojom vyjadrení prezentovala názor, že by mala byť vylúčená.

21. Z týchto podaní síce nie je možné presne zistiť skutočnú intenzitu osobných pracovných i priateľských vzťahov, pričom aj od hĺbky týchto vzťahov závisí miera možných pochybností o nezaujatosti sudkyne; ale fakt, že obe osoby zhodne vnímajú tento vzťah ako spôsobilý narušiť zdanie neustrannosti, vyhodnotil konajúci senát v tejto veci ako dostatočný dôkaz existencie takého výrazného vzťahu sudkyne k zástupcovi účastníka konania, pri ktorom možno mať odôvodnené pochybnosti o jej nezaujatosti.

22. Preto konajúci senát považoval za potrebné námietke zaujatosti vyhovieť a rozhodnúť, tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

23. Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.